

บันทึก

เรื่อง ติความพระราชบัญญัติเงินตรา

ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๑๒๘๖/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๐๒ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.๒๕๐๑ มาตรา ๑๖ ว่าด้วยการออกธนบัตร แลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ที่รับขึ้นบัญชีทุนสำรองเงินตรา มาตรา ๒๙ ว่าด้วยการจ่ายทุนสำรองเงินตรา มาตรา ๓๐ ว่าด้วยประเภทสินทรัพย์ที่จะประกอบขึ้นเป็นทุนสำรองเงินตรา และมาตรา ๓๑ ว่าด้วยการคำนวณราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตรา ดังนี้ ปัญหาประการแรกมีว่า หลักทรัพย์ต่างประเทศก็ดี หลักทรัพย์รัฐบาลไทยก็ดี ตัวเงินก็ดี สินทรัพย์อย่างอื่นก็ดี ที่ให้คำนวณราคาในอัตราต่างๆ กันนั้น หมายถึงส่วนที่ได้รับขึ้นบัญชีเป็นทุนสำรองเงินตราแล้วโดยเฉพาะ หรือคลุมถึงส่วนที่ออกธนบัตรรับแลกเปลี่ยนไว้ตามมาตรา ๑๖ และส่วนที่แลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์อันเป็นทุนสำรองเงินตราอยู่แล้วตามมาตรา ๒๙ ด้วยประการใด ปัญหาประการที่สองคือ ถ้าความหมายในประการที่หนึ่งข้างต้นคลุมถึงกันหมด เมื่อมีการส่งทรัพย์สินนั้นๆ เข้ามาทุนสำรองเงินตราตามมาตรา ๑๖ หรือจ่ายทุนสำรองเงินตราตามมาตรา ๒๙ ผลประโยชน์อันเกิดจากหลักทรัพย์ ตัวเงินหรือสินทรัพย์นั้นๆ ซึ่งยังไม่ถึงกำหนดชำระจะตกเป็นของทุนสำรองเงินตรา และ/หรือของธนาคารแห่งประเทศไทยโดยส่วนไหนเพียงใด

อนึ่ง ในเรื่องนี้ผู้แทนกระทรวงการคลังได้มาชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๔๘๕ ธนาคารแห่งประเทศไทยแบ่งกิจการเป็นสองฝ่าย มีฝ่ายออกบัตรธนาคาร มีหน้าที่ในการออกและจัดการธนบัตรและฝ่ายการธนาคาร ดำเนินธุรกิจทั่วไปของธนาคารกลาง ดังนั้น ปัญหาประการแรกจึงอาจกล่าวได้ดังนี้ คือ การคำนวณราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราตามมาตรา ๓๑ นั้น หมายถึงส่วนที่ฝ่ายออกบัตรธนาคารได้รับขึ้นบัญชีเป็นทุนสำรองเงินตราแล้วโดยเฉพาะ หรือคลุมถึงส่วนที่ฝ่ายออกบัตรธนาคารได้รับแลกเปลี่ยนไว้จากฝ่ายการธนาคารตามมาตรา ๑๖ และส่วนที่แลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์อันเป็นทุนสำรองเงินตราอยู่แล้วตามมาตรา ๒๙ ประการใด ส่วนปัญหาประการที่สองนั้น เป็นการแบ่งผลประโยชน์สินทรัพย์นั้นๆ ระหว่างสองฝ่ายภายในธนาคารแห่งประเทศไทย คือ ถ้าผลประโยชน์เป็นของทุนสำรองเงินตราย่อมตกอยู่กับฝ่ายออกบัตรธนาคาร ถ้าเป็นของธนาคารแห่งประเทศไทยย่อมได้แก่ฝ่ายการธนาคาร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏปัญหาทั้งสองประการข้างต้น เป็นปัญหาเกิดขึ้น

เนื่องจากพิจารณาธนาคารแห่งประเทศไทยแยกเป็นสองฝ่ายตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๔๘๕ คือ ฝ่ายออกบัตรธนาคารและฝ่ายการธนาคาร ซึ่งการแบ่งกิจการธนาคารแห่งประเทศไทยออกเป็นสองฝ่ายนี้ เป็นการแบ่งส่วนกิจการของธนาคารโดยเฉพาะ ธนาคารแห่งประเทศไทยย่อมมีฐานะเป็นนิติบุคคลคนเดียว เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยรับซื้อสินทรัพย์เป็นราคาเท่าใด ก็ย่อมเป็นทุนสำรองเงินตราตามราคาดานั้น โดยไม่ต้องคำนึงว่า กิจการของธนาคารจะแบ่งออกเป็นกี่ฝ่าย และไม่ว่าฝ่ายใดจะทำมาหาได้เท่าใด ก็ย่อมตกเป็นของธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งสิ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยย่อมมีอำนาจใช้ดุลพินิจปันส่วนไปในทางที่เห็นสมควร

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๐๒